

Om 13-chansen

Här följer några tankar om chansen till 13-rätt. Först noterar jag att alla tipstecken inte har lika stor chans. Matcherna ska spelas och varje lag har en vinstchans som är något mellan 0 och 100 %, olika för olika lag. Spel handlar om sannolikheter.

Hur ska man bedöma chanserna för de olika tecknen?

Man kan självklart göra en egen bedömning. Ett annat sätt är att titta på folkets tips eller oddsen. Copéma Tips omvandlar automatiskt Svenska Spels odds till procent. Bild från programmet.

Så tippar folket [%]			Svenska Spel					
1	X	2	Odds			Procent		
1	X	2	1	X	2	1	X	2
79	14	7	1.22	5.80	11.75	76	16	8
69	21	10	1.44	4.00	7.50	64	23	13
73	16	11	1.46	4.00	7.10	64	23	13
27	29	44	2.60	3.30	2.57	36	28	36
53	27	20	2.13	3.20	3.35	43	29	28
16	27	57	4.30	3.40	1.82	22	27	51
63	22	15	2.12	3.40	3.20	44	27	29
32	34	34	2.57	3.15	2.70	36	29	35
30	30	40	2.55	3.25	2.63	36	28	36
70	19	11	1.85	3.25	4.35	50	29	21
21	27	52	3.85	3.20	1.98	24	29	47
55	25	20	1.85	3.65	3.80	50	25	25
28	30	42	3.30	3.35	2.12	28	28	44

Vanligen tänker man inte vinstchanserna i procent utan avrundar chanserna omedvetet till de alternativ man har, ofta bara säker, halvgardering, helgardering och ev. U-tips. Slutligen får man jämka så att antalen spikar och garderingar stämmer med det system man ska spela.

Här inser vi att ju mer vi anpassar tipset till ett färdigt system, desto mindre utnyttjar vi vår kunskap och skicklighet,

Chansen till 13 rätt är en kombination av tur och skicklighet. Enbart skicklighet räcker inte. För att få 13 rätt med ett M-system, 32-raders, 64-rader osv, behöver man stor tur. Om man vill ha en hyfsad chans till 13 rätt med M-system behöver man gardera mer än spelkassan tillåter.

Hur kan vi öka chansen till 13-rätt?

När garderingarna inte räcker till måste vi förstås gardera mer. Det kan vi göra med reducerade system utan att insatsen åker i höjden.

Svenska Spel tillhandahåller R- och U-system. Med dem spelar man en del av det matematiska systemet. Systemen är gjorda med förutsättningen att alla rader i det matematiska systemet har lika stor 13-chans. Då blir målet att välja raderna till systemet så att de är jämnt fördelade.

Som exempel på R-system tittar vi på R 6-3-72. Siffrorna står för 6 helgarderingar, 3 halvgarderingar samt att systemet är på 72 rader.

R 6-3-72				
13	12	11	10	Garanti
1	-	-	7	48/5832
1	-	-	6	24/5832
-	1	4	2	24/5832
-	1	4	1	48/5832
-	1	2	3	432/5832
-	1	1	3	144/5832
-	1	1	-	144/5832
-	1	-	2	144/5832
-	1	-	1	144/5832
-	-	3	9	72/5832
-	-	2	7	432/5832
-	-	2	5	144/5832
-	-	2	4	288/5832
-	-	1	6	144/5832
-	-	1	5	3600/5832

Svenska Spels garantitabell för systemet R 6-3-72.

”Garanti” är vinstchansen om rätta raden finns inom det matematiska systemet med 6 hel- och 3-halvgarderingar. Övriga 4 matcher är ogarderade.

6 helg. och 3 halvg. blir matematiskt 5 832 rader. Systemet är på 72 rader. Det ger 72 (48+24) chanser till 13 rätt om de säkra och halvgarderade är rätt tippade.

När vi studerar systemet närmare ser vi att varje tecken i helgarderade matcher finns på 24 rader i systemet. Det är en jämn fördelning, 33 % -33 % -33 % för 1-X-2.

Halvgarderingarna har fördelningen 50-50, lika många tecken av var sort. Hälften av systemets rader har det ena tecknet och hälften det andra.

Vän av ordning kan tycka att om en match halvgarderas med 1X tror man i regel mer på ettan än på krysset. Då är inte 50-50 optimalt.

För att få bättre fördelning på garderingarna än 50-50 och 33-33-33 finns de så kallade U-systemen. Där väljer man U(tgångs)-tecken till garderingarna. Som exempel tittar vi på Svenska Spels U 13-0-105, alltså 13 helgarderingar på 105 rader.

U 13-0-105					
Rätt 13	12	11	10	Garanti	
13	1	-	-	104	Alltid
12	-	1	12	12	Alltid
11	-	1	3	21	Alltid
10	1	-	-	8	104/2288
-	1	3	3		312/2288
-	-	3	7		1872/2288

13 helgarderingar är 1 594 323 olika rader. Tippar vi alla dem får vi 1 tretta, 26 tolvor, 312 elvor och 2 288 tior. Systemet innehåller 104 av de 2 288 raderna med 10 U-tips och dessutom U-raden, totalt 105 rader.

10 U-tips i varje tipsrad ger fördelningen 77-11,5-11,5 %. I varje match finns U-tipset på 77 % av systemets rader.

Systemet passar bra om man vill helgardera alla 13 matcherna med U-tips och tror att man får in exakt 10 U-tips. Lyckas det får man $104 / 2\,288 = 4,5\%$ chans till 13 rätt.

Med M- och R-systemen finns bara alternativen 33-33-33 och 50-50 för garderingarna. U-systemet ovan har fördelningen 77-11,5-11,5. Om man tror mycket på U-tipset är det förstås bättre än 33-33-33. Olika U-system lägger olika mycket krut på U-tecknet. Hur mycket, har systemkonstruktören bestämt, inte vi som tippar. Det allra bästa är förstås när man själv kan välja teckenfördelningen som man vill i varje match.

Exempel

En match helgarderas med 50-30-20. Om matchen slutar med etta är det rätt tecken i hälften av systemets rader. Krysset finns på 30 % av raderna och tvåan i 20 % av raderna. Matchen är helgarderad men vinstchansen med systemet beror på hur matchen slutar. Systemet får **en varierande reducering**.

Att själv kunna välja teckenfördelningen som man vill i varje match ger generellt mycket bättre 13-chans än när man bara har alternativen säker, halvgardering, helgardering och U-tips med en förvald fördelning.

Med Copéma Tips kan man gardera varje match som man vill. 100 % tecken kan fördelas valfritt på 1, X och 2. En säker etta blir 100-0-0. En vanlig halvgardering 1X blir 50-50-0. Är förresten 50 % tecken på krysset lagom? Rimligen har ettan större chans än krysset. Kanske är 70-30-0 ett bättre alternativ, eller vad man nu väljer.

Att kunna skräddarsy systemet till varje omgång med procentuella garderingar och andra villkor på raderna ger generellt betydligt bättre 13-chanser.

När ett system ger en bättre 13-chans får man förstås även bättre chanser till lägre vinster.

Kurt Tina
Copéma